

Opleiding Expert Formatief handelen 2022-2023

Onderwijs**Mens**

Opleiding tot Expert Formatief handelen

Ben jij straks de expert formatief handelen?

Om samen met je collega's de leerlingen nog meer te betrekken bij hun leerproces?

Wil jij de inspirator, de aanjager en de begeleider worden voor het formatief handelen binnen de school?

Je bent welkom!

Figuur 1 Cyclus van formatief evalueren (Gulikers & Baartman, 2017 via SLO.nl)

Doelgroep

Deze post-hbo opleiding is bedoeld voor leraren, teamleiders, vakgroep-leiders, intern begeleiders, directeuren en begeleiders in het onderwijs. Zowel voor po als voor vo.

Jouw ambitie?

Vanuit jouw rol geef je betekenis, inhoud en vorm aan het formatief handelen in de school. Jij hebt de ambitie om leerlingen meer inzicht en regie te geven in hun leerproces, de leermotivatie te verhogen en de kwaliteit van het leerproces te versterken. Op die manier wil je gelijke kansen voor álle kinderen bieden, door een ongelijke aanpak in de begeleiding. Jij hebt de ambitie om het onderwijs nog beter af te stemmen op de onderwijsbehoeften van leerlingen. Om leerlingen doelgericht te kunnen begeleiden in hun ontwikkeling.

Werkwijze

Eigen leren zichtbaar maken: van praktijk naar theorie en andersom!

De opleiding richt zich op het formatief handelen in je onderwijs en op jouw rol binnen het team en de school. Je leert niet alleen jezelf, maar ook anderen te inspireren en te faciliteren om aan de slag te gaan met formatief handelen in hun onderwijs. We leggen de lat hoog en dagen je uit om aan de slag te gaan met je eigen leervragen en leerdoelen. Je hebt veel keuzevrijheid en krijgt veel mogelijkheden om van en met elkaar te leren. Wij informeren en inspireren jou: de docenten hebben veel expertise die ze graag met je delen. In de opleiding sta jij als lerende professional centraal. Met welke achtergrond, ideeën en leerloopbaan kom je binnen? Welke leervragen breng je mee

en welk inzicht heb je over je eigen vaardigheden?

Je wordt continu gestimuleerd om jouw eigen opvattingen te verbreden en je te verdiepen en vanuit eigen leervragen de inhoud eigen te maken en te vertalen naar jouw praktijk. Wij streven in de opleiding naar congruentie met de inhoud: Practice What You Teach!

Inhoudelijke opbouw

De opleiding is opgebouwd uit drie fasen.

In de eerste fase starten we met jouw visie op leren en informatie over formatief handelen. We verdiepen ons in achtergronden, definities en manieren met voorbeelden van formatief handelen. We verdiepen ons in verschillende bouwstenen, zoals leertheorieën, leerstrategieën, het gebruik van portfolio's, effectieve didactiek en een psychologisch thema als self-efficacy. Samen verdiepen we ons in deze onderwerpen en verkennen we wat mogelijk is, wat werkt, met welke meerwaarde in jouw praktijk. In de tweede fase richten we ons op het handelingsgericht ontwerpen van een onderwijsperiode. In de periode staan jouw collega's als lerend team centraal. Hoe ga jij ze meenemen in het formatief handelen? We verkennen de verschillende vormen van teamprofessionalisering. Denk ook aan leerlingparticipatie en ouderparticipatie. Er is aandacht voor dialoog, spiegelen, feedback, coaching van en met collega's. We maken een begin met het leidinggeven aan onderwijskwaliteit. In de derde fase staat het formatief handelen op schoolniveau en het kwaliteitsbeleid centraal. Zo verdiepen we ons in de school als lerende organisatie, met lerende professionals, verandermanagement en landelijke onderwijsontwikkelingen. Je rondt de opleiding af met een ambitieplan voor de school, vanuit een zelfevaluatie op organisatieniveau.

De opleiding bestaat uit

1. Inleiding:

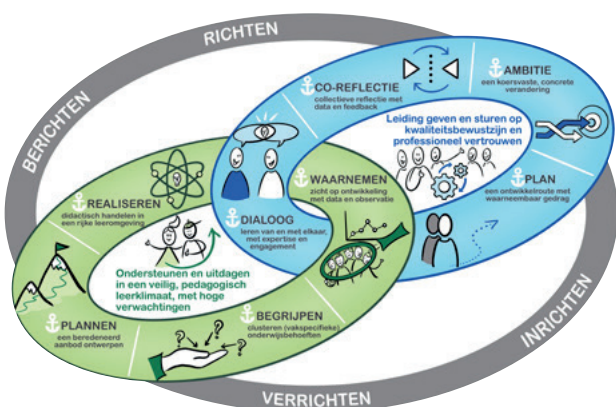
tijdens een intakegesprek krijgen we samen persoonlijke ontwikkelambities in beeld.

2. Kern:

zeven opleidingsdagen in drie fasen, met in elke fase een formatief assessment: Waar sta je? Wat wil je leren? Hoe ga je dat aanpakken?

3. Afsluiting:

een slotbijeenkomst, waarin je opgebouwde expertise in de eindopdracht deelt. Delen = vermenigvuldigen. Op deze dag zullen ook de certificaten worden uitgereikt.

Figuur 2 Ankermodel (OnderwijsMens)

De opleidingsdagen

De bijeenkomsten bestaan uit een ochtend- en middag-gedeelte. De ochtend is informatief en interactief van opzet. In de middag werken we begeleidend, meer vraag-gestuurd, met maatwerk. Verwerking van informatiebronnen vindt zoveel mogelijk plaats in subgroepen. In de subgroepen krijgt de theorie een verdere verdieping en wordt opnieuw de verbinding met de praktijk gemaakt. Passend bij de leerambities sluiten we in de bijeenkomsten aan met inspirerende bronnen en goede voorbeelden uit de praktijk. Denk bijvoorbeeld aan een expert, schoolbezoek, een bestuurder of een schoolleverancier. We stemmen onze keuze voor een rijk aanbod af met de groep.

Van zelfevaluatie naar een ambitieplan Formatief handelen

Tijdens de opleiding maak je een zelfevaluatie van je eigen organisatie. Wat is zichtbaar? Meetbaar? Merkbaar? Hoe is visie terug te zien in de praktijk en in hoeverre is beleid verankerd in het onderwijs? Wat gaat goed? Wat kan beter? Wat moet beter?

Vanuit de zelfevaluatie en de proeftuintjes tijdens de opleiding, ontwerp je in de laatste fase een ambitieplan Formatief handelen. Vooral om na de opleiding verder te gaan in de school.

Online platform

Voor, tijdens en na de leerbijeenkomsten werk je in een online platform (PedIT). Daarin kun je:

- Leerbronnen actief verwerken, denk aan artikelen, filmpjes, presentaties, voorbeelden. De leerbronnen staan voor je klaar en zijn de hele opleiding beschikbaar. Afhankelijk van de vragen, breiden we de leerbronnen voor je uit. We maken gebruik van actuele vakliteratuur.
- Gevarieerde verwerkingssuggesties selecteren, om theorie en praktijk aan elkaar te verbinden. Je krijgt feedback van je studiegenoten en van de docenten.
- Informatie over de leerbijeenkomsten en de leidraad van de volgende leerbijeenkomst vinden.
- Vragen stellen en antwoorden geven. Zo vindt het van en met elkaar leren ook tussen de leerbijeenkomsten plaats.
- Jouw portfolio opbouwen, waarin je elke periode jouw leerproces zichtbaar maakt, op jouw eigen manier en/of met behulp van de verwerkingssuggesties.

“Je hebt veel keuzevrijheid en krijgt veel mogelijkheden om van en met elkaar te leren. Wij informeren en inspireren jou: de docenten hebben veel expertise die ze graag met je delen.”

- Wilma Willems

Literatuur

We werken in de opleiding met enkele basisboeken:

Bergh, L. van den, Denessen, E. & Volman, M (2020).
Werk maken van gelijke kansen. Praktische inzichten uit onderzoek voor leraren basisonderwijs.
Meppel: Ten Brink Uitgevers.

Bergh, L. van den & Ros, A. (2021).
Begeleiden van actief leren. Theorie en praktijk van zelfsturing en samenwerking. Bussum: Uitgeverij Coutinho.

Clarke, S. (2019).
Leren zichtbaar maken met formatieve evaluatie. Rotterdam: Bazalt Educatieve Uitgaven.

Dijkstra, P. (2019).
Zelfregulerend leren. Effectiever leren met leerstrategieën. Amsterdam: Boom uitgevers.

Gulikers, J. T. M., & Baartman L. K. J. (2017).
Doelgericht professionaliseren: formatieve toetspraktijken met effect! Wat DOET de docent in de klas? Universiteit Wageningen, Hogeschool Utrecht.

Kneyber, R. & Devid, V. (2022).
Formatief handelen. Van instrument naar ontwerp. Culemborg: Phronese.

Sluijsmans, D. & Kneyber, R. (2016).
Toetsrevolutie: Naar een feedbackcultuur in het voortgezet onderwijs. Culemborg: Uitgeverij Phronese.

Voerman, L., & Faber, F. (2018).
Didactisch coachen. Soest: De Weijer Design.

Een greep uit de inhoudelijke onderwerpen die als bouwstenen gelden binnen de opleiding:

- Leertheorieën en een visie op leren
- Pedagogische opvattingen en leren
- Leerstrategieën en executieve functies
- Leerlingen inzicht geven in hun leerproces
- Onderwijs met een kind-of leerling-portfolio
- Didactische bekwaamheden van leraren
- Bevorderen van eigenaarschap en motivatie
- Self-efficacy en gelijke kansen
- Formatief en summatief evalueren
- Toetsbeleid en kwaliteitsbeleid
- Handelingsgericht denken en ontwerpen
- Werk maken van gelijke kansen

Opleiding Expert Formatief handelen

Opleidingsteam

Pieter Gerrits

Onderwijsontwikkelaar en
adviseur, voorzitter JSW
De Onderwijsontwikkelaar

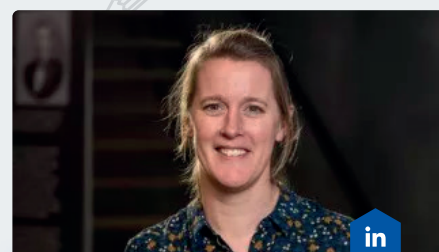
'Het mooie aan formatief handelen is dat leren altijd mogelijk is, omdat je met het kind samenwerkt. Neem jezelf als professional serieus en geef kinderen vertrouwen. Je zult verbaasd zijn over het resultaat.'

Angela Horsten

Directeur-bestuurder
Stichting Initia Dongen

'Een onderzoekende houding met een ontwikkelingsgerichte benadering, is voor mij een basishouding. Samen op zoek naar 'de plek der moeite', op een formatieve wijze, vanuit een dialogisch perspectief. Met leraren en directeuren samenwerken aan reflectie, eigenaarschap en kwaliteitsbewustzijn zorgt voor flow. Om iedere dag een beetje beter te worden, om te leren voor het leven.'

Marleen Kock

Onderwijsadviseur,
Kock Onderwijsadvies

'Practise what you preach' is in mijn handelen een continue reflectie. Samen met professionals vanuit alle lagen in de schoolorganisatie in verbinding, met een nieuwe blik en vanuit een heldere visie rekenonderwijs ontwerpen zorgt ervoor dat we het leren rekenen voor alle kinderen tot een succes kunnen maken.'

Wilma Willems

Onderwijsbegeleider en opleider
OnderwijsMens B.V. en
OnderwijsKwaliteit B.V.

'Jezelf de maat nemen op een planmatige, cyclische manier, daagt mij elke dag uit om bij te dragen aan onderwijskwaliteit in scholen en besturen. Met kwaliteitsbewuste schoolleiders, intern begeleiders en vooral leraren aan het roer, wordt het onderwijs elke dag passend voor kinderen en hun toekomst: koersvast, authentiek en eigenWijs.'

Data en planning 2022-2023

	Datum	Formatieve evaluatie en peerfeedback
Intake	19 september 2022 (middag)	Persoonlijke ontwikkelambities in beeld
Periode 1	Lerende leerlingen! Leerlingen leren door het formatief handelen van de leraar.	
Dag 1	17 oktober 2022	
Dag 2	21 november 2022	
Dag 3	19 december 2022	
Periode 2	Een lerend team met lerende leerlingen! Wij maken handelingsgericht werk van gelijke kansen.	
Dag 4	30 januari 2023	
Dag 5	27 februari 2023	
Periode 3	Een lerende organisatie! Van analyse naar ambitie met een lerend team en doorgaande leerlijnen, met beleid en kwaliteit.	
Dag 6	27 maart 2023	
Dag 7	15 mei 2023	
Afronding	30 juni 2023 <i>Gezamenlijke afronding met andere opleidingen</i>	Leren zichtbaar maken

Locatie en planning

De bijeenkomsten vinden plaats in **De Meshallen (Nieuweweg 240, 6603 BV Wijchen)**, een inspirerende plek voor onderwijsvernieuwers. Iedere opleidingsdag bestaat uit een ochtend- en een middagdeel met pauzes en een lunch. We starten om 09:00 uur en ronden om 16:00 uur een opleidingsdag af. Planning van data en locatie zijn onder voorbehoud. In overleg bieden we de opleiding ook op maat én op locatie aan, voor een groep met minimaal 10 personen.

Voel jij je uitgedaagd? Heb je nog vragen of ben je op zoek naar meer informatie?

info@onderwijsmens.nl
www.onderwijsmens.nl

Studielast en kosten

Voor de deelnemers wordt uitgegaan van een studielast van 225 uren, waarvan 75 contacturen. De opstartprijs van de opleiding is 595 EUR met daarna twee betaaltermijnen van 1250 EUR. De kosten zijn vrijgesteld van btw. De prijs van de opleiding is inclusief intakegesprek, toegang tot het online platform, digitale literatuur, een opleidingsmap en lunch tijdens de opleidingsdagen.

Je krijgt als school ook een licentie voor één schooljaar voor kindportfolio.online of leerlingportfolio.online in 2022/2023. Naast de licentie krijg je voor één groep leerlingen de accounts gratis. Voor uitbreiding rekenen we een minimale meerprijs, op basis van de afname. Het bedrag voor de licentie wordt in mindering gebracht, als de school al een licentie heeft.

Schrijf je hier in →

Opleiding - Expert Formatief handelen 2022 - 2023

Voor lerende kinderen in een lerend team, met beleid én kwaliteit! Ben jij straks de expert formatief handelen? Om samen met je collega's de leerlingen nog meer te betrekken bij hun leerproces?

Wil jij de inspirator, de aanjager en de begeleider worden voor het formatief handelen binnen de school? Je bent welkom!

Bekijk hier ook eens onze andere opleidingen

- [Opleiding rekenexpert](#)
- [Opleiding taal-leesexpert](#)
- [Opleiding intern begeleider Next level](#)
- [Opleiding intern begeleider Next step](#)
- [Opleiding expert onderwijskwaliteit](#)

OnderwijsMens

OnderwijsMens b.v.
Hank 50
5446 XG Wanroij

06 469 963 07
info@onderwijsmens.nl
www.onderwijsmens.nl